

کووده‌تای که رویشکه‌کان

سەرۆک هەزار جار دوعاى بۇ خواو قەدەرو رىيکەوت كرد كە خۆى و خانم و كورۇ كچەكانى نەكەوتىنە زىير داروپەر دووى بەسەرييەكدا رماوى كۆشكەكەى، رازاوهەترين كۆشكى ولاٽ، كتومىت لەو كۆشكە سىحرابىيە دەچوو كە لە (ھەزارو يەك شەوه) دا وەسفى كراوه، بۇ سائىك بودجەى ولاٽ كورتى هيىنا. بىيىگە لە خۆى نېيەيشت كەس، بىگەرە زن و منانەكانىشى، بە نەيىنى و كون و كەلەبەرى ئەو كۆشكە بىزانن. ئەو رۆزەي و تيان: سەرۆك بەتەمايە ئاوهپۇي رووبارەكە بگۆپى و وا بكا بە نىيو حەوشەي كۆشكدا تىپەپى "كەس باوهپى نەدەكىد. لە هەر شوينىكى پايىتەختە وە سەيرت بىردايە چراخانى زۇر رۆشنى لە دوورىي سەدە ماھەتروھە باقوبرىقى ئاسمانى تارى رۆشن دەكردەوە. رىيکەوتىكى سەير بwoo يان بەختى پوخلى سەرۆك بwoo كە هەميشە بە موعجيىزەيەك لە كوودتاتا و شۇپش و هەلگەپانە وە كان دەربازى دەبwoo، چ قەدەرييکى سەير بwoo كە رۆزى داپمانى كۆشكەكەى خۆى و زن و منانەكانى لەزىير كەپى يەكىك لە هاوينەھەوارەكانى نىيو ئەو شاخانەدا كە روېشکە خەويان دەكىد.. لە گەرمەي كەيف و سەفا دەبwoo بە خاوه خىزانە و بگەپىنە وە پايىتەخت.. نېيانھەيشت بە يادى سەردەمى مىنالى بەو دارلاستىكە گەورۇنەي راوه چۈلەكە بکات، يەكەمجارى بwoo كورەكانى فىر بکات چۈن سەر لە مل جيا بکەنەوە، چۈن چۈنى چۈلەكە ئاوهپۇوت دەكىرى و گۆشتەكەى دەبرىزىندىرى.. نېيانھەيشت.. پىلانى داپمانى كۆشكەكەى دواھەمین هەلقلەي پىلانەكان بwoo كە سەرى نەگرت، دواي

بیسته مین کووده تا و راپه پرین هه رهه موو خه لکی، پارتیزانه کان،
گشت پارت و نهیاره کان، هه رهه موو باله کانی ئۆپۈزسىيۇن تەواوى
نائومىید بۇون، ئەوه پىشىيکە سەرۆك حۆكم دەكا و هەر دەلىي
عومرى (نوح)ى قەرز كردۇوه، دواى هەر كووده تايەك دەھاتە سەر
تەلەفزىيۇن و لەژىر بارى كەرىيک لە قايش و قرۇش و قۆچە و قەوچ و
قەراسەوه دەبرىيسكايەوه، نائومىیدى دەكىردن و بە خەنینەوه
ھەوالى پووچەلې بۇونەوهى كووده تايەكى دىكەي رادەگە ياند، بۇ
ھەفتەيەكىش دەبۇو بە جەڭن و خۆشى، دەيىوت:
(كى دەتوانى سەرۆكىكى وا موعجىزە لەناو بەرئ كە خوا خۆي حەز
دەكات پىلانە کان ئاشكرا بن و تا ئەبەد حۆكم بکات).

ئەو پىاوهى دواى بىسته مين کووده تا قەقنىھس ئاسا دەنیو
خۆلەمیشى جىماوى پاش گىرى كۈزانەوهى شۇرۇشە کان زىندۇو
بۇوه، يان بە قەولى كووده تا چىيە کان: مارمىلکە ئاسا لەژىر
داروپەر دوودا سەر قىيت دەكاتەوه زمان لە ھەمووان دەردىيىنى.
دەيىوت:

(من بىباكم.. تکاونزاي پېرەڭن و پېرەمېردىكەن من دەپارىيىز).
دواى هەر كووده تايەك دەبۇو بېرىنە سەر جادە کان و خەلکى
هاوار بکەن:

تا ماويت حوكىم راينىت.. تو موعجىزە سەر ئەرزو ھەم ئاسمانىت.
ئاهەنگە کانى پاش دامر كاندەوهى كووده تا کان لە ژمارە
نەدەھاتن، دوو نەوهى لە شۇرۇشكىپان لە گۆپ نابۇو. بۆسە نانەوه،
تەقاندەوهى ماشىنە کان.. كۆشكە کانى.. نىشانە لىيگرتن.. ژەھر
كردنە نىيو ژەمە کانى، كوودە تاي سەربازى.. پىلانە كتوپە کانى

خزموخی.. هرهه مموو ههوله کان بیهوده بعون، کی دهیوت
ئههیان ههمان ئهه زنه‌رالله‌یه که وینه‌ی له‌سهر لاهه‌ریه کهه‌می
رۆژنامه و گوقاره کان بلاو ده‌کریت‌هه و، رومه‌ت و ته‌ویل خال
خالاوی خهنده‌خوار، خو که‌س ئهه می نه‌دیوه، ده‌نیو ههرای ئهه
کووده‌تایانه هه سئ زنه‌رالله کوپیکراوه کانی که کتوت له خوی
ده‌چوون: تیا چوون، گوایه هه میشے کوپیکراوی خوی
ده‌دوزیت‌هه و، ههندی له‌وانه بو و لاتانی دونیا ده‌نیری.. له‌ناو
ولاتیش: بو خهسته‌خانه و قوتا بخانه و یاریگا کان.. نیو سه‌یران و
ئاهه‌نگه کان.. بو پرسه يه‌ک له‌دوای يه‌که کانی هه‌رهه مموو مال و
مزگه‌وته کان، پرسه‌ی ئهه سه‌ربازو ئه‌فسه‌رانه‌ی له شه‌پوشپه
نه‌پراوه کانی سه‌روکدا کوژران. زور‌جاران نه‌یاره کانی له
ده‌بوو به هه‌للا که دكتاتوری ئاخیر زه‌مان کوژرا، دوای ده چرکه
ده‌نگی دلیری به‌سهر شه‌پولی رادیووه هه‌موو کوچه و کولان و
کوشک و که‌لاوه و ماشین و نیو چایخانه و مهیخانه کانی داگیر
ده‌کرد، کتوپر ته‌له‌فزیون په‌خشی خوی ده‌کرده و، ئیواره‌ی
هه‌مان رۆژ به پهله ژماره‌یه کی تازه‌ی رۆژنامه کان ده‌پژانه و سه‌ر
شوسته کان، من ده‌زانم.. می‌لله‌ت‌که‌م نایه‌وی بمرم، دیسانه وه
کوپیه‌کی دیکه‌ی سه‌روکه که کوژراوه. کونه شورشگیپیکی نور
نائومید که هه‌موو ته‌مه‌نی له چیا کان و ده‌نیو ئه‌شکه‌وته کاندا
به‌سهر بردبوو به لا قرتیووه گوتبووی:
(با چاوه‌ری بین.. به لکو سه‌رۆک ماسییه‌ک بخواو پارچه ئیسقانیک
له قورگی گیر بى و بخنکی).

لهو نائومی‌دتر به مهزاوه و تبوعی:
 مهگه ره سره پیلیکه یه که هه لخیسکی و پشته سه‌ری به رقه راغی
 یه کیک له پله کانی قاقدره کونکریتیبه که بکه‌وی و سه‌ری بتله‌قن.
 که س بروای نه‌ده‌کرد له‌ناو بچیت، ئه‌م به رله‌وهی زه‌مه‌کانی
 بخوات: مه‌رجه پاسه‌وانه هه‌ره خوش‌هه‌ویسته‌کانی به به‌رچاوی
 خویه‌وه تیری لیبخون، که س نه‌یده‌ویرا هیچ بلی، سیخوره‌کانی
 سیبهر ئاسا له گومان لیکراوه‌کان نه‌ده‌بیونه‌وه، له به‌رگی
 ده‌روزه‌که‌رو شیت و ده‌ستگیپه‌رو ژنه فالچی و سوزانیدا خویان
 ده‌شارده‌وه، شه‌وانه که پیاوه داخ له دله‌کان سه‌رخوش ده‌بیونه‌وه
 بیئاگا له خویان جنیویان به سه‌رۆک ده‌دا حه‌سحه‌کان رووه‌وه
 زیندان را پیچیان ده‌کردن، سزای جنیویک، تفیک ده سال زیندانی
 بیو، له قه‌هه‌ری قسه‌ی سووک و جنیوی باز‌اپی سه‌رخوش‌کان به
 فه‌رمانیکی کوماری هه‌ره‌ممو مه‌یخانه‌کان داخران. گومان ده‌کرا
 له هه‌موو شتیک.. هه‌تا له‌سر باله‌خانه‌ی بلند و ده‌نیو په‌یکه‌ری
 نیو شه‌قامه‌کانیشدا کامیرای شاراوه هه‌بیون، ژن و میرده‌کانیش
 ده‌نیو پیخه‌فدا به چرپه‌وه ده‌دون، وا بلاو‌بیوه که هه‌موو چرپه‌ی
 رق و کینه‌یه که به‌سر شه‌پویی هه‌واوه ده‌پروا و به زه‌بری ئامیریکی
 زور سه‌یر که سه‌رۆک له هه‌نده‌رانه‌وه هینابووی ده‌بی به ده‌نگیکی
 پپی ئاده‌می.

هه‌والی رمانی کوشکه‌که‌ی له خه‌وهی خوشی ژیز که‌پره‌کان
 رایچله‌کاند، بیئاگا له خوی هه‌ر به بیجامه‌وه سواری
 هه‌لیکوپتله‌ره که بیو تا چی نزووه بگه‌ریتله‌وه پایته‌خت، سویندی
 خوارد که ئه‌گه ره مه‌یان پیلانیکی تازه بی له جیگره‌وه تا

دەرگاوانه‌کان بکا بە خۆراکى ماسىيەکانى نىۋ ئە و رووبارەى كە
بە حەوشەى كۆشكەكەيدا تىيەپەپرى. تۇ بلېيى كووده‌تاقچىيەکان
جارىيکى دىكە زەفرىيان پىيردىي و لە رىيى ھەندى لە خيانەتكارانى
نىيۇ كۆشك دزەيان كربى؟ خۆ سەرۆك ھەموو ئەندازىياران و
نەخشەكىشانى كۆشكەكەى بى سەرو شوين كربوو.. نا مەحالە
لەناوچوونى، ئاخىر ئەم وەك دەرپى و فانىلە ماشىنەکانى دەگۆپى،
قەت نەبۇوه دوو شەو لەسەر يەكدى لە ھەمان كۆشكدا بىنوى،
سويند دەخۇن كە سەرۆك دەنئۇ تاكسى وا كەترەو ھىلاكدا
بىنراوه كە مۇدىلى دەگەرېتەو چەلەكان، دەنئۇ شۇفەلىتە
پىرەكان، مۆسکۆفيچ، ئەو فياتانە لە كۆنيان گىرپ خوار
جادەكان دەبىن، چۈن لەناو بچى وختى لاي ئەم گومانىش
حەقىقت بى، خەونى خەرەپ باجى لەسەر بى، ئەو پاسەوانە
ھەرە نزىكەي كە بە دزىيەو خۆي گەياندە ولا تىكى دراوسى..
وتبووى: من لە ترسى ئەو نىگا شەرانگىزىيە سەرۆك
رامكىردووه، دواى ئەم چەشىنە روانىن و نىكايمە سەرۆك جەلە
مردن ھىچى دىكە چاوهپى ناكىرى، پاش چوار جار پەلامارو
ھەلەمەتىرىدە سەر ماشىنەكەي، سى جار فېۋە كەوتتە خوارەوە:
سەرۆك قاقا بە عەقلى پىلانگىرپان پىكەننیو، دواى ھەر پەلامارو
ھەلەمەت و كوودەتايەك لەژىر زەمین و.. دەنئۇ توئىلەكانەوە وەك
گۆرھەلکەنە دەھاتە دەرى و ددانى گې كردۇتەوە، وا زانراوه كە
پايتەخت ھەرھەمووى ژىر زەمین و توئىلە، بى حىكمەت نىيە كە بۇ
رۆزى تەنگانە توئىلە زۇر درىزەكان دەچۈونەوە سەر دەريا،
ئەودىو سىنور، يان دەنئۇ زاركى ئەشكەوتىكەوھ ھەرھەموو

تونیلەکان لیکیان دەدایەوە، يان لە بنارى شاخىكدا سەرى دەردەھىننا. خەيالى خۆشى سەرۆك بۇ غافلّىرىنى خەلکى لە دونيادا ھاوتابى نەبۇو، ھەواو ھەۋەسى ھى قۆشمەبازىك بۇو، بۇ كۆتايى ھەر كۆبۈونەوەيەك چەند نوكتهيەكى پىپۇو، واي دەنواند كە حەزى بە تەنزە دەنیا ئارامە و ئەويش ئاسوودە و مىللەتىش حەزى لە خەنинە. ماوهىك بە خەيالىدا ھات كە ئىدى لە بېيانىيەوە ھەرچى قوتابى و مامۇستا و فەرمانبەر و پىزىشك و ئەندازىار و پارىزەر و گشت كريكارانى كارگەکان و چايەچى و لۆقنتەچى و كاسېكاران ھەن: دەبى تا سەر شوينى كارەكانىان بە نەرمەغار بېرۇن، چونكە ئەوھىان ھاونىشتمانى ساغ پىوستى پىيەتى و بۇ كەمكىرىنەوەي بودجەي وەزارەتى تەندروستى بى عەيىبەو.. لەوە دەبىزى و دەخەریتە سەر بودجەي وەزارەتى بەرگى.. ئىدى ناچار.. دواي ئەو بېپارە شۇرۇشقا نىيە دەتدى ھەرھەمۇوان بە نەرمەلۆقه وَا غار دەدەن، ھەر لەو سەر و ھەدەدا كۇپو كائى و لاتى هان دەدا كە وەك ئەم حەز بە يارىي ئاسن و لەش جوانى و شەپە بۆكسىن بىكەن، ئىدى دەبۇو ھەر سەرەمانگىك لەگەل يەكىك لە بۆكس وەشىنەكانى و لاتدا بکەۋىتە شەپەمىست، بىشىك ھەر لە گىيمى يەكمەوە يارىيەكان بە دۆرانى يەك لەدواي يەكى ھەرھەمۇو بۆكس وەشىنەكان كۆتايى دەھات، بۇ خۆشى و مەزاقي كۆمەلانى خەلکى ولات بە بېپارىيکى خۆى دەبۇو ھەرھەمۇو بۆكس وەشىنەكان تا دوا گىيم بەرگەي شەق و شوللاق و ئەوھەمۇو مىستەكۆلەي چەپانى و راستانىيەي سەرۆك بىگرن كە دەم و قەپۇزى تىڭدەشىلان، دەبۇو لە كىشى مىشەوە تا كىشى

که لشیرو قورسنه و خو تاقی بکنه و، به بپیاریکی کوماری و
پاش بهزینه ناچارییه کان هرهه مووانی گه رانده و کیشی
په په موروچه، دهبوو چهندین لاپهه له روزنامه کان بوئم
شه په مسته تهرخان بکری، بو چهندین روز دنگوباسی ئه و بوکس
وهشینه نه بپایه و که سه رونک به لقه سی په راسووی شکاند
وهختی به ریکه و نه زانانه پشتهدستیکی به لهووتی سه رونک
که وتبوو، ئه و کمه خوینه که له لهووتی سه رونک پژابوو به
خوینی سیاوه حش، له هیچه وش که فی ده کرد و تووپه دهبوو،
شه ویکیان به پله بانگهیشتی هرهه موو روزنامه نووسه کانی
کرد، دواي ئه وهی سه رونکی ولا تیکی در او سی له داخی
ده ستدریزییه کانی بو سه رونور قسهی نابه جی پی وتبوو..
هه په شهی لیکردن: يان واتان لیده کهم پارهی چایه کتان نه بی يان
هر ئه مشه و به نووسینی دریز و لامی ئه و گه واده ده دنه و، ئه و
روز نامه نووسه زمانی ته تله کر دبوو.. به ناخیری وتبووی:
گه ورم ئیمه هیچی ئه و تومان له و سه رونکه نه بیستووه که جه نابت
له که دار بکات.. هر زوو له و دانیشتنه بپیاری دا که زیندانی
بکری، دواي تکاو پارانه وهی هرهه موو روزنامه نووسان گوايه
تازه کاره و گووی خوارد.. به وه و هستایه و که فنشی بکات.
هاواری کرد: ده زان سه رونکی که ران.. ئه و حوشته وانه چی پی
و توم: گوايه من.. ئا.. من.. دهبوو دواي ئه و همه موو شه په
دو پراوانه هه لمگیرساندووه خوم بکوژم، دیاره ئه و کو سه به بیه
سه رونکه و تنه کامن به دو پران له قه لام ده دا، هر ئه مشه و لامی
ده دنه و، منی به که رویشک.. ئا منی به که رویشکی ترسنونک

شوبهاندووه، گەرەكمە ھەرييەكەتان ئەم بە ھەيواني سەير و
 سەمهەرە بشوبەيىن. وەختى ھەرەشەى لىيدەكردن و مىستى بە
 مىزەكەى بەردەمیدا دەكىشا سوراھى و پەرداخە كريستالىيەكان
 بە لەرزە لەرز دەكەوت، زوو زووش كارەكەرەكەى بەردەستى
 دەنۇوشتايەوە و كراسە كورتەكەى ھەلەكشاو تا ئەو شويىنەى كە
 خوا پىيى ناخۆشە وەدەرەكەوت، دەنۇوشتايەوە تا زوو زوو
 كاسىيەتى نىيۇ ۋېدىيۈكە بىگۈرى. خۆ دەبىن ماكەرينى؟.. سەيرى ئەم
 فلىمانە بکەن، من ئاواھى تەعزىزى نەيارەكانى خۆم دەدەم،
 بەرلەوەي خۆر ھەلبى و ھەرييەكە و نووسىنېيك دەۋەپسى
 سووكانە ئەو بى سەمیلە نەنۇوسى ھەر بە گون ھەلېيدەواسىم، زوو
 زووش دەستى بۆ پەرداخەكەى بەردەمى دەبرد و بە چوار چاو لە
 دىيمەنى ئەشكەنچەدانى نەيارەكانى رادەما.. دەزانن ئەوانە كىن؟
 كۆمەللى مەزن و منالى سېلە و خيانەتكار كە گوايىھ لە حوكمى من
 نابەدلن، گوايىھ ئەوانە شەپىكى چىناتەتىيان لە دېزى من بەرپا
 كردووه، من خۆم كۈپى جووتىيارىكى پى خاوس بۇوم، ئەو
 دەمانچەيەى كە لە شۇرۇشەكەدا تەقەم پىيىكەد لە مامى خۆم دىزى
 بۇو، لە ھەمووان نەترىستەزمانى ھەلېئىنا و تى: وايىھ قوربان.. حەز
 دەكەى نووسىنېيكى و دەنۇوسىن كە وەلامىيەك بى بۆ ھەموو
 نەيارەكانت.. نەء.. دەماقسز.. ھەر نەيارە و وەلامى خۆى ھەيە،
 ئاواھى سەرنووسەرى گۆڤارىكى رامىارييت مالۇس.. خەيالى
 سەرۇكى فەرماندە دوورو نزىك رۇيىشت.. بە خەيال دەورى ھەموو
 پىلانە كۆنەكانى كرددە، ھەرھەموو كوودەتاكان، پىشىبىنى بۆ
 ھەموو ئەو ھەلگەرانەوە و ھېرشاھى كە لە كۆشى غەيدان، نۇر

به پهله بارگه و بنه‌یان تیک نا.. چهند جاریک له زن و مناله‌کان
توروه بwoo.. ئەم کوشکه چون رماوه.. بوئه‌ویک که نیو سەدەیه
حۆكم دەکا حەیاچوونه. هەواى فینک و ئاوی سازگارو جریوهی
مەل و تەۋزم و خۇرەی رووبارى نیو خەرەندو كەفچەرینى
چەمەکانیان بەجىھىيىشت.. شەوانى ئەستىرەباران و كەرویشکە
خەوى ئىرەكەپرەکان، لەزىر ئەو كەپرانەشدا سەرۆك خەيالى هەر
لەلای پیلانە رەشەکانى خۆى بwoo، وازى لە دانانەوهى دوا تەلە
نەدەھىننا، خەيالى بە بېشىتى وەك تەونى جالجالۆكە نەيارەکانى
چوون مېرولە و مېشۇولە بىيىدەستەلات ئاسا راو دەكىدو قووتى
دەدان، كە لە ئەستىرەکان رادەما خەفتى بەوه دەخوارد كە ئەم
دەستى بە ئەستىرەکان ناگات و خەمى لەوش دەخوارد كە مانگ
بېباك لە دەستەلاتى پادشايانە ئەم ترىفەي بەسەر دارو بەردو
ئاودا دەپىزى، دونيايەكى هيچە مادامەكتى کانى و چەم و جۆگەلە و
رووبارەکان بى پرسى ئەو بەنیو ئەو دۆل و خەرەندەدا سەفەرى
بىكۆتايى خۆيان دەكەن، بولبول چ فېنده يەكى بىناموسە كە بى
فەرمایىشتى ئەو دەجريويىنى، چۆلەكەکان چ بىئەخلاقن كە بى
ئەوهى شەرم لەو بکەن بەسەر يەكدىدا دەتسن. ئەويىك کە منال
لەناو بىشىكەدا دەترسىنى، كەچى لە بەرامبەر ئەو سروشته
كىيويىهدا دەستەپاچەيە، بى پرسى ئەو مەلەکان دەفپن،
ماسييەکان مەلە دەكەن، سەمۈرەکانىش بەسەر دارگۈزەکانەوه
گەمەي خۆيان دەكەن و حورمەت لە سەرۆكى تاك و تەنياى ولات
ناڭرن، سەگە بەرەللاكان لە وەپىنى خۆيان ناكەون و پشىلەکانىش
بە بەرچاوى ئەوهە دەمپىنن و دەكەونە دواي پاشەلى يەكدى، كە

نیشانه‌ش له مهلو حهیوانه کیوییه‌کان دهگریت‌هه، له
 چاوتروکانیکا ون دهبن و شهقزنه ساچمه‌ی سهروک دهنيوئه و
 دوّل و دهربه‌نده‌دا دهنگ ده‌داته‌وه و دک هه‌ر راوچییه‌کی
 مايه‌پووج به دل‌ساردی ده‌گه‌پریت‌هه بن که‌پره‌کان، ئه‌م ته‌نها به‌وه
 راهات‌تووه که زور له نزیک‌هه و ده‌مانچه بخاته سه‌ر ته‌ختی ته‌ویلی
 نه‌یاره‌کانی و نیوانه‌هه‌ردوو برؤیان به گولله‌یه‌ک ئاگرداو
 بیت‌هه قینی.. نه‌ده‌مرد.. چه‌ندین جار له ئاسمانه‌وه کوشکه‌کانی
 بو‌مباباران کران.. وه‌لی کنی ده‌زانی له کام کوشکدا خوی مه‌لاس
 داوه، ده‌لینه‌هندی شه‌وه له که‌لاوه‌کانی ده‌ره‌وه‌ی پایت‌هه‌خدا شه‌وه
 به‌سه‌ر ده‌بات، پاسه‌وانانی کوشکی کوماریش‌هه‌میش‌هه و‌ت‌وه
 وریا و ته‌یارو ئاما‌دهن، هه‌موو که‌س چیوکی ئه‌وه پیاوه
 به‌سته‌زمانه‌ی زانی که له به‌ردهم و‌هزاره‌تی به‌رگریدا زه‌رفیکی
 نایلوونی لی‌دته‌قی و توزیکی زه‌رد به‌سه‌ر شو‌سته‌که‌وه و‌ه‌رده‌بی،
 چوار پاسه‌وان و دک چوار دال ده‌نیشنه سه‌ری و به شه‌پاز‌لل‌هه و
 پیله‌قه و مسته‌کو‌له هه‌راسانی ده‌که‌ن، خه‌لک و خوا لیی کو ده‌بنه‌وه
 بی ئه‌وه‌ی بویین له‌ژیر پوستاله‌کان ده‌ریبیین، کابراش به
 زمانیکی لاله‌وه سویند دخوات که ئه‌م توزه: توزی شه‌ربه‌تی
 پرته‌قاله، به په‌له په‌رداخیک ئاو له دوکانیکه‌وه دی‌نن، کابراش زور
 به په‌له چنگیک له توزه‌که ده‌خاته نیو په‌رداخه‌که و به په‌نجی
 شایه‌تمانه‌ی تیکیده‌داو به يه‌کین هه‌لی‌دده‌دا، ئه‌وسا پاش سی
 چوار شهق مه‌ره‌خه‌سی ده‌که‌ن، پیلانی داروده‌سته‌کی نزیکیش
 ببوروه مه‌حال، کچه کاره‌که‌ریکی فلیپیینی تواني پیلانی شه‌ش
 و‌هزیره‌که پوچه‌ل بکاته‌وه، سه‌رولک بو هه‌ر ماله و‌هزیریک دوو سی

کاره‌که‌ری فلیپینی رهوانه کردبوو، بئی ئه‌وهی که‌س بزانی که
پینج سال زووتر ئه و کاره‌که‌رانه کۆرسى زمانیان ته‌واو کردبووه،
ژنه و هزیره‌کان بەوپه‌پری غەزه‌بەوه بە مىرده‌کانیان دهوت: ئەمەیان
ھېچ ئەدەبىّکى تىا نىيە كە ئەم كچانه بە كراسى كورتەوه نان و
ئاومان بۇ دەگىپن، وەزىرەكانيش بە چاوى پېر لە شەھەوەتەوه لە¹
لاق و لەتەرى کاره‌که‌رە مەمك ھەلۋە‌کان ورد دەبۈونەوه بە درۇوه
وەك ئه‌وهى ناچار بن: جا ژىينە كى دەویرى فەرمایشت و دىيارى
سەرۆك رەت بکاتەوه، ھەر يەكىك لەم كچانه بۇو كە پىلانى
رېڭدارىشداش شەش وەزىرەكەى ئاشكرا كرد، سەرۆك دەيزانى كە
ئه‌وهى بە كەس راو نەكرى بە كچۆلەيەكى ساويلكەى عىشۇھە باز
راو دەكرى، لە كۆبۈونەوه يەكى كەتكۈپرى ئەنجوومەنى وەزىراندا
سەرۆك بە دەم كە فەركىنەوه پۇوچەلىبۈونەوهى ئەم كوودەتايى
راگەياند. ھەر دواى گوللەبارانكىدىنى ئەو شەش وەزىرە
نەپاندبووى: چىتان ھەيە زوو فېرى دەنە دەرى، چونكە من ناتوانم
ھەموو رۆزىك كۆتان كەمەوه، مەگەر پاش كوودەتاكان بىتوانم
بتانىيىنم. قوربان من وەك وەزىرى (دارايى) حەز دەكەم ئەوهەت
پېيلىم كە بە حوكىمى ئەو جەنگە زۆرانەي دەرو دراوسىيەكەن كە
بەسەر و لاتە شىرينىڭماندا سەپاندوويانە.. خەرىكە بودجەكەم
خالى دەبى، وا بېرات مۇوچەي فەرمانبەرانم پېننادىرى.. جا ئەو
كەي قىسيە وەزىرى گىرفان بەتال، دەتەۋى خاك و خەلکى بخەينە
بەردىستى دۇزمىنان؟ نابىنایت.. ئەو ھەموو پىلانە نابىنى؟ ئەي
ناپرسىت بۇچى من ھەر رۆزە و قاتىك و جووتىك پېلاو دەكىرم؟
دەكرى يەكىك لە و قاتانە يان پېلاوانە قايرۇسىكى پېيوه بى،

میکروبیک.. تو و هزیری بپیار دهرکه که لهبری مووچه‌ی همه
 مامؤستا و فهرمانبه‌ریک جووته پیلاویک یان قاتیکی منی بدنه‌ی و
 بو خویان بیفروشنه‌وه، قاتیکی من بیست مووچه‌ی تیا ده‌بی..
 پرسی: چونه؟.. هرهه‌موو و تیان: عاله. و هزیری تهندروستی که
 هاوپی سه‌ردنه‌می منالیبی سه‌رُوك بُوو، شهش سالان له‌سهر هه‌مان
 کورسی دانیشتبون، کوری هه‌مان گه‌پهک بُوون، بوئه‌وهی له
 به‌رجاوی و هزیوه‌کانی دیکه خو بنوینی، به له خوپادیتنه‌وه، به
 سه‌رُوكی و تبُوو: گه‌ورهم.. لَهْم ولاته‌ی ئیمَه‌دا له جه‌نابت
 که‌له‌گه‌تتری تیا نییه، وا بزانم جه‌نابت (50) له‌پن ده‌که‌یت، شوکر
 خوا وای کردووه چاکه‌تی جه‌نابت بوئیمَه‌ومانان ده‌بی به پالتُو،
 ئی خو مامؤستا و فهرمانبه‌راییش ئه‌وه‌نده له‌پو لاوازن: له قوونرا
 ده‌میزِن. مه‌به‌ستت چییه و هزیری میش و مه‌گه‌ز؟ هیچ گه‌ورهم..
 نه‌یزانی چون خوی له غه‌زه‌بی بیاریزی.. به‌لاقرتیوه و دوستانه
 و تی: گه‌ورهم بیرته که هه‌ردوو هیشتا هه‌رزه بُووین.. زورجاران
 جلو و پیلاوه‌کانم به تو ده‌به‌خشی، به‌دهم هه‌لوه‌شاندنه‌وهی
 ده‌لینگی پانتوله‌کانه‌وه دایکت هه‌زار دوعای بو ده‌کردم.. ها..
 ها.. ها.. به چی پیده‌که‌نیت ده‌ماگسز.. تو دکتوُری به‌یته‌ری
 بُوویت کردمیت به و هزیری تهندروستی، به‌لام قهت له‌وه ناچی
 ببیت به دکتوُری بنیاده‌مان. رووی له هه‌مووان کرد: زوربه‌تان
 چایه‌چی و چه‌رچی بُوون، شوکری خوا بکهن که ئیستا و هزیرن و
 ژنه‌کانتان حورمه‌تتان ده‌گرن، که‌وچکی ماله‌کانیشتان هی منه،
 پاشان جه‌ناب.. و هزیری میش و مه‌گه‌ز، من ئاگام لییه له‌م
 هه‌فتیه‌یدا سه‌ده‌ها لوری پر له ده‌رمانی ئیکسپایه‌رت هاوردوته

ناو ولات، له و هزیره‌کانی دیکه‌ی خوری بیوه که همه‌رهه مورو له
به رچاوی بزر بن، و هزیری دهدرو دوو تو دانیشه.. لهوه دهچی
ته‌ندره‌ستیت ته‌واو نه‌بئی، ئیدی ئه‌وهیان دواهه‌مین کوبوونه‌وهی
بوو، هیچ کام له و هزیره‌کانی دیکه نه‌یانویرا لیی پرسنه‌وه، به
چرپه وا بلاو بیوه که له‌گه‌ل کومه‌لئن نایاری دیکه له منگه‌نه‌ی
داون، به‌شدارانی کووده‌تای دوانزه‌مینی دهنیو حه‌وزی تیزابدا
تواند بیوه، بو رازیکردنی خیله‌کان و په‌یوه‌ندی خوین هر يه‌که و
ژنیکی لیخواست‌بیون، ژنه‌کانی به‌سهر کوشکه‌کاندا دابه‌ش
کرد بیون، زو زووش ته‌لاقی ده‌دان.. به بربیانووی هیچ.. گوایه
دوو سئ له‌و ژنانه نه‌یان‌توانیو جوان خزم‌تی ماسییه
ره‌نگاواره‌نگه‌کانی ناو حه‌وزه‌کانی بکهن و مردوون. سیخوره‌کانی
سهر ته‌له‌فیون پییان وت که ژنه‌کانی به ته‌له‌فیون قسه له‌گه‌ل
یه‌کدی ده‌کهن و گله‌یی له به‌ختی خویان ده‌کهن، گوایه سه‌رۆک به‌ر
له نووستن و پاش به‌یه‌که‌وه نووستنیک فه‌مانیان پی‌دەکا به دیتول
خو بشون نه‌با ۋايروسىك به‌سهر لییوی يه‌کیکیان‌وه بى،
دكتوریکی له‌عنه‌تی ئامۇڭگارىيى كرددبوو كه هیچ کامیان ماج
نه‌کات، پاشان بو سه‌رۆکیکی موغۇتە به‌ر نه‌هاتووه دەم بخاتە ناو
ده‌می ژنیکی كالفا‌مەوه، له شەوی يه‌کەمی پەرده‌وه به
ھەنیدکیانی وتبۇو: ئەمەيان يه‌کەمین شەو و دوا شەو مە كە تەم به‌سهر
تەكتا بخەوم، من سەدەها خەمی ئەم مەملەكە تەم به‌سهر
شانووه‌یه، بوارى ئەوھم نېیه له‌گه‌ل هەرييەكە تان خەریکى ئەم
ھەلبەزىن و دابه‌زىنە بىم، نۇ مانگى دیکه دېمەوه و منالىيکم لىيت
ده‌وئى، واي لىيھات‌بیو ناوی كورۇ كچە‌کانی خوی لىتتىك بچى،

بىيگومانبوو لەھەي لەم كارەساتى كۆشك رمانەدا ھەندى لە زن و
 منالەكانى كەوتىنە ژىر داروپەردۇرى بەسەر يەك داپماوى ئەو
 كۆشكەي كە پىتلە سەد ئەندازىيارو وەستاي دەستېنگىن و
 بىناسازە ھونەرمەندەكان لىييان خەفتى بۇو، ئەوان دلىييان كرد
 كە ئەم كۆشكە بە زەبرى بۇومەلەر زەش نارمى و ھەلنا تەكى.. ئەي
 كەواتە چى رماندى؟ بىيھوودە بۇو لە ناواچۇونى.. ئەھەندە بە
 گومان و بەدنىيەاد بۇو تەوقەي لەگەل كەس نەدەكرد، زۇر بە
 سەيرى بەشدارانى دوا كوودەتاي، بەر لەم كۆشك رمانەدا،
 كوشت. شەو ھەرھەموويانى رىز كردو نيوھشەو لە خەستەخانەي
 سىيل و وەرەمەوە بەقەد ژمارەي پىلانگىيەكان پىياوى وەرەمدارى بە
 چەند ئەمبولانسىيکى داخراوەو ھىيىنایە كۆشك، فەرمانى بە
 كوودەتا چىيەكان كرد كە ھەرھەمووان دەم بىكەنەوە، ئەھەي ملى
 نەدا بە زەبرى دار دەميان كردىوە، فەرمانى بە وەرەمدارەكان كرد
 كە ھەرييەكە و بەلغەمېيىكى نىشتەمانپەروھانە فېي بىداتە دور دەمى
 يەكى لەو خىانەتكارانە تا ھەرھەموو بە مىكىرۇبى سىيلەو بىرن،
 بەلېنى پىيدان كە ئەوانىش بۇ چارەسەرى رەوانەي ھەندەران
 دەكىرىن، ئىدى جارىيەكى دىكە كەس نە پىلانگىيەكانى بىنېبۈوە و
 نە وەرەمدارەكانىش.

شۇپشىگىيەكان ھەرھەموو شىيۆھكانى كوودەتا و پىلان و
 ھەلگەپانەوە و ھەلمەت و بۆسە و پەلامارىيەكان لە دونيادا تاقى
 كردىوە.. دەيىوت: من بۇ خۆم خەونم دىيەوە و زۇر دەژىيم، ھەموو
 پىلانگىيەكان لەگۆپ دەنیيەم.

دواجار شۇپشىگىيەكان خۆيان گەياندە ئەو پىرە باخچەوانەي كە

لەناو جىگەدا كەوتىبوو، ئۇھىنە پىر كە هەردۇو گۆيى تەپى بۇون،
ئەو پىرە باخچەوانەي ھەمۇو عومرى دەنیيۇ رەزو باخچەكانى
سەرۆكدا بەسەر بىرىبوو، دۇور لە چاوى سىخۇرۇ خەفيەكان،
نىوهشەويىك پەيوەندىييان پىيە كەدەن، لىيى پارانەوە:
(تۆ پىرييىكى حەكىمىي و تەھەننېيىكى درېزىت لە خزمەتى باخچەكانى
سەرۆكدا بەسەر بىرىبوو، تا ئىستا دوو كۇرو زاوايىھەكت لە شەرەكانى
ئەودا كۈژاون، ج نەيىنېيەكت لايە و ئىمە نايىزانىن.. تۆ دوو رۆزەت لەم
دونىيايىدە ماوه، كە سەركەوتىن ناوت دەخەينە سەر لەپەرەدى يەكەمى
مېڭۈسى سەرفرازى شۇپەشكەمان).

دەبۇو تا بۆيان دەكىرى دەم بە گۆيىھەوە بنىن و ھاوار بىكەن تا
گۆيىبىستى قىسە كانىيان بىن. لىيى پرسىن:
مېڭۈسى چىيە؟).

لەوە بە پەلەترو پىزە لىپەواتر بۇون بۇي شى بىكەنۋە. تاكىيان
لىيىكەد كە لەوانەيە و شەيەك، رازىيىك، نەيىنېيەك بۇ ئەوان بېتى بە
كلىلى كەنەنەوە ئەو دەرگا داخراوە. پىيى وتن:
(ئەوهندەي من ئەو كابرايە بناسم لەناوچۈونى مەحالە، مەگەر
نازاڭن بۇ ھەر دەرچۈونىيىكى ھەلقاوهەلىق حەفتا بازىنە لە پاسەوانەكانى
دەبنە شۇورە دەوري دەدەن).

پاش مشتومپىيىكى زۇر پىرە باخچەوان و دەك ئەوهى رابوپىرى
يان خەلقابى بىزەيەكى گىلانە نىشتە سەرلىۋانى.. پىيى وتن:
(ئەوهى كە دەيلەم.. من نەمۇتۇوھ.. چونكە لەئاكامەكەي دەنلىيانىم).
(گومانت نەبىن.. حەز دەكە خۇتۇ خاواو خىزانەكەت لە شۇينىيىكى وا
تەقەت دەكەين كە شەيتان زەفەرى پىيەبات).

(هه ردېلىشىنىڭ دەنەمەنەن... من لە خەفەتى خويىنى كورۇكىانم ئەم
نەيىننەتىن لە لا دەدرىيەن... دەنا كەس نىيە بەقەد من و سەرۈك
يەكدىيان خوش بوي).

(ئەوه شمان ئاگا ئىيە).

(لەوانەشە خۆم نەگەرم... ئەمشە و قىسە تان بۇ دەكەم و سېھى شە و
خۆم بېچە خزمەتى و پىلانە كە ئاشكرا بکەم).

(جا ئەوه يان چەندى بە چەند پىروە باخچەوان؟).

(ئا خىر من سوينىدى شەرەف خواردووه كە قەت، تا ماوم، فيلى
لىپە كەم).

(باشە تو پىيت قەبۇولە تا ئىستا بە مiliونەھا ئەم ولاتەدا
ناردوتە بەرەكانى جەنگ و بە هەزارەها كۆزراوو سەقە تمان ھەيىھ..!).

(كورۇكىانم... خەلکى بە ناوى شۇرشە وە ئەم كابرايە يان شىت
كردوووه).

(با واز ئەم عاجباتىيە بىنىن و گوئى لە تو بىرىن... تو بۇ ئىيمە ج
نەيىننەت لايىھە؟).

(خەيالىيەكى هىچە و بەكەلک نايە... بەلام من دەمنى سالىھ وەك هەر
خەيالىيەكى عەنتىيەك خولىيام پىيوە گەرتۈو، كورۇكىانم نە خويىنداھارىيەكى
وەكى من چى پىيەدەكىرى؟ رەنگە ئە و خەيالىھى لە مىشكەمدەيە جۇرىيەك بى لە
خەلەفان و هەتېزركانلىن... ھى ئەوه يە لە دەردە پىرييە وە نزىك بى... نەك
بىرۇكەيەك بۇ شۇرشىگىرلان).

(ھەرچىيەك بى... ئىيمە لەوە پىزىدەر ناكەيىن كە زەرەمان كردوووه).

لە دواى دۆشىدمانىيەك و مردىنى خەندەيەكى پىر لەسەر لىۋانى

پىيى وتن:

ئیوه دهزانن که سه‌رۆک و کورو کچه کانی چهند حەز بە به خیوکردنی
مەل و حەیوان دەکەن، جۆرە‌ها فرنده و حەیوانی سه‌یر و سه‌مەرە کە من بۇ
خۆم لە ژیانما نەمدیون، گەر باخچە کانی سه‌رۆک ببىن، گەر قەفەزو
حەوزە‌کان سه‌یر بکەن، لە مەيمۇنە وە تا سەمۇرە تىايىھ، جۆرە‌ها
ماسى، بە چواردەورى کوشکە‌کانىدا چى مەل و حەیوانى كىيۇي و مائىنى
عاجباتى هەن کە لەم ولاتەی خۆمان نىن، لە هيىندو چىن و
دارستانە‌کانى ئەفرىقاوه ھاوردۇونى، لە بولبۇلە وە بىگەرە تا خەرتەل،
لە شىېرە وە تا شەمشە مەكويىرە، تەنها حەیوانىيک کە منالە‌کانى سه‌رۆك
بۇي دەگرىن و ئەمېش خۆي حەزى پېنەکات کە رویشکە، ئىيۇش خۆتان
دهزانن بۇ.. من خۆم دەتوانم لە رىي باخچە وانە‌کانى دىكە وە کە
زۇربەيان ھەركۈنە ياوهرى خۆمن و بەردەستىيان كەرددوم وادەكەم
منالە‌کانى سه‌رۆك پېر ورک بېرىن و بۇ كە رویشک راگرتەن بەزىن و داواى
بکەن، بېشىك پاش ئە وەمۇ غەزىن و پارانە وەيە سه‌رۆك حەز نەکات
دلى منالە‌کانى بشكىنىي..).

پىرە شۇپشىگىپە‌کان لە يەكدى رامان و بە سەرسامىيە وە لە
پىرە باخەوان رامان و لىييان پرسى:
(حىكمەت چىيە لە وەدا کە تۆ دەتە وى منالە‌کانى سه‌رۆك بۇ
کە رویشک راگرتەن لە باوکىيان بېپارىنى وە.. پىرە باخەوان تۆ دهزانى ئىيە
بۇچى ھاتووينە تەلات؟).

بە بىرواي باخەوانىيکى دونىيا دىدە وە کە ھەر خەياللىي
پووچى خۆي خۆش بۇي پىيى وتن:
(بۇ ئە وەمە کە رویشکە‌کان کوشکە‌کانى سه‌رۆك بنكۈن بکەن و بېرىن،
بە تۈكۈنە وە خوايى لە ئېر داروپەر دووی بەسەر يەكدى دارماوى يەكىك لە

کۆشكەكانى بە مردووپەي دەرىيىنن).

له هەمۇو شۇرۇشكىيەكان پىرتىر بە لاقرتىيە بە پىرە باخەوانى
وت:

(لەو دەچى حەزىت بە سوعبەت بى، يان گاڭتەت بە خەونى ئىيمە
بىن...!).

(ھەرگىز.. ئىيە تەمەنی خۇتان له پىلان و كۈودەتا بەسەر بىردى.. چى
تىيايە ئەو كۈودەتايىھى لە خەيالى مەندايە تاقى بىكەنەوە...!
كام كۈودەتا؟).

(كۈودەتاي كە روېشكەكان!).

بە قەھرو خەمىكەوە تىريقانەوە و لە هەمۇوان لاوتر پرسى:
(حىكىمەت چىيە كە سەرۆك ئەوهندە رقى لە كە روېشكە.. تو بىلى
بەم كۈودەتايىھى جەنابى زانىيىن؟).

(ئەگەر پىّابواردىنىش بى لە تۆم قەبۇلە، چونكە ھېشتاتە
خەيالى شىستانە پىرە باخەوانىك تىنაگەي كە دەيىھە شۇرۇش و
ھەنگەرانەوە كۈودەتا و پىلانى پۈوج و ھەنۇھشاوهى دوونەوە لە¹
شۇرۇشكىيەنى بىينىيە.. بۇ وەلامى دروستى پرسىيارەكەشتەنگەرتۇۋ
ھاوهەكانت نازانى ئەو سالە سەرۆكى يەكىن لە ولاتە دراوسىيەكان
سەرۆكەكتى بە كە روېشكىيى ترسنۇك شوبەناندبوو.

بە نەرمە تۈرپبۇونىكەوە بە پىرە باخەوانى وت:
(سەرۆكى من نىيە.. مەنگەر سەرۆكى ئىيە بۇبى).

(راست دەكەي.. راست دەكەي.. ئەو سەرۆكى من بۇوە.. من باخەوانى
ئەو بۇوم، بۇ ماوهى پىز لە دەيىھە سال.. سوينىدى شەرەفيشە خواردووھ
كە ھەرگىز خيانەتى لىينەكەم.. بەلام منىش وەك تۆئەو خەلک و خاكەم

خوش ده‌وئی.. نه و تا له ماله‌که‌ی خومداو به دزیمه‌وه پیشوازیتان
لیده‌که‌م).

به لام وا هه‌ست ناکه‌ی که خه‌یالی – کووده‌تای که رویشکه کان –
جگه له خهون و خه‌یالیکی پوچ هیچی دیکه نییه.
ده‌کری وابن.. به لام تسوه‌هه‌فاله‌کانت چ خهون و خه‌یال و
کووده‌تایه‌کی جوانتران له لا هه‌یه..).

هرهه‌موویان خاموش و بیدهنگ، غه‌مگین له‌ژیر باری دوچرانی
چهنده‌ها کووده‌تا و هله‌گه‌رانه‌وه پیلانی رهش له پیره باخه‌وان
راده‌مان، سه‌ر له‌سه‌ر ئه‌ژنۇو دهست له‌ژیر چه‌نه‌ی خه‌فت، بیريان
له‌وه ده‌کرده‌وه ئاخوئه‌وه‌یان خۆدزینه‌وه‌ی باخه‌وانه له دوا
پیلانی کووده‌تا چییه‌کان، ریزگرتني سویندی شه‌ره‌فی خویه‌تی له
بهردهم سه‌رۆك، يان هه‌ر به راستی کووده‌تای که رویشکه کان
خهون و پیلانیکی پر له حیکمه‌تی پیره‌میردیک بنی که له دوای
ده‌یه‌ها جه‌نگ و کوشتاو نائومیدی و‌ها خه‌یالیکی سه‌یرو پر له
مه‌زاق بوبی به خولیای.. که زانی هرهه‌مووان بیدهنگ و
سه‌رسام، به زرنگه‌ی دهنگیکی ژه‌نگاوییه‌وه و‌تی:
(ئیوه نازانن که بۇ راگرتون له قەفەزنانی هەر باڭدەو گیاندارىيڭ
سەرۆك حیکمه‌تی خوی هه‌یه، شىر پادشاي گیاندارانه، وەك خوی کە
پادشاي هەمووانه، پىنگ هەلەمەتبەره، ریبۈ فىلبازە، سەگە به‌وھفایه،
پشىلە سېلەيە، گورگ پارىزشکىنە، ورج مل ناداو.. ئىدى به يادى
سەردهمى منالى بۇ هەرمەل و فەندەو حەيوانىك حیکمه‌تى خوی هه‌یه..
جگه له که رویشک که ترسنۇكتىن حەيوانه و گۆشتەکەشى ليقنه و بنى
تام).

(باشه گریمان له ریی باخچەوانە کانى دىكەوە واتىرىد منالە کانى سەرۆك كەرويىشك رابگەن.. ئەوهيان چى لە پىلانى ئىمە دەگۈرى؟).
 (چۇن؟ ئىيۇھە قىتان چىيە.. ئىيۇھە لە سېيىھ مىن ھەلگەرانە وەو پىلان و كۈودەتا ناۋومىيد بۇون و هاتوونە لام بۇرینمايى واچاکە تاسەر گۈئى لە من بىگەن.. با ئە مجارەيان كۈودەتاي كەرويىشكە كان خەيالىكى پۇوچى من بىي).
 (چۇن..?).

(كەرويىشك خۇلقىكى سەيرى ھەيە، لەتاو ترس و توقىنى خۆى قۇرتى زۆر قوول لە زۇوي يېدەداو بە پىچ و لىوول بە ھەموو لايەكدا ھەلېدەكۈلى، لە ھەر شوينىكدا بىزى دەيكە بە چال و كۆندىرى بىي سەرەتاو كۆتايى، لە زاووزىيەركەندا ھېج ھەيوانىك نايگاتى، لە ھەر زانىكدا دە دوانىز بەچىكە دەبىي و كەميشيان دەمن، بىرى لىبىكەرە وە تاشەش حەوت سالى تر ئە و ھەموو كۇرو كچانە سەرۆك، ھەرىيەكە و چەند كەرويىشكى دەبىي، پاش ئە وەندە سالە كۆشكە كەي سەرۆك بەسەر كەرويىشكدا وېران دەبىي..).

بە سەرسامى و زار داپچىرىنەوە لىيان پرسى:
 (يانى تا حەوت ھەشت سالى دىكەش چاودەرى بىن؟).
 (چار چىيە.. ئىيۇھە عومريكە چاودەرىن.. من بۇ خۆم وەك پىرە باخەوانىكى خلەفاو لەم خەيالە ھېچە زىاتر ھېچى دىكەم نىيە. بە پارەش لىيتان نەكەپىم.. من دلىيام گەرسەبرىكى شۇپشىگىرەنانە تان ھەبى، ئەوسا دەبىين كە چۇن كۆشكە کانى سەرۆك بىنكۈن دەبن و بەسەر خۆى و خانە وادەكە يىدا دەرمىن..!).

بە غەزەبىكى شۇپشىگىرەنەوە لە ھەمووان پىرتر و تى:

تا ئه وسا من مردووم..!).

قسەکانى پىريھى باخھوان لە زارىيکى بى ددانەوە پچر پچر
دادەكەوتن، بىياك لە خولىا و دلگەرمىي ئەوان و تى:
(من نەموت بە عەقل سووک و خلەفام تىيەگەن، ئىيۇ لە دواي رېانى
رووبارىيک لە خويىنى هاورييكانستان هاناتان وېبەر من ھىناوه، منيش
رۈگارى ئەو خەڭىخاڭە لە كووده‌تاي كە رویشکە کاندا دەبىنم،
ئەمە يان دوا خەونى ھەلبىزدەكاوى منه، گەرسەرى نەگرت دەست لە شۇش
بىشۇن و چاودەرى بن تا بە دردى خوا دەمرى.. پاشان من گەرەمەن لە سەر
ژيان و مەركى كەستان نەكەر دووه، فالچىش نىم تا رەملى ئەۋى لېيدەم تا
سەركەوتنى كووده‌تاكە كى دەزى و كى دەمرى..!).

پىريھى باخھوان لە رىي خزمەتكارو دەرگاوان و كارەكەر و
جلشۇرۇ كۆنە باخچەوان و ئاشپەزەكاني سەرۆكەوە، لە رىي ئەو
منالانەي كە هوڭرى پىريھى باخھوان بۇون، لە كۇپو كچانى
سەرۆك، لە رىي ئەو منالانەي كە ھاوزاى منالەكاني سەرۆك بۇون
لە قوتا بخانەدا.. دەبوو پىريھى باخھوان رى بۇ سەركەوتنى
كووده‌تاكە خۆش بکات، سەرۆكىش زۆر ھەولى دا كە منالەكاني
پاشگەز بکاتەوە.. ئا خەر كە رویشكە و كۆشكىيان نەوتتوو،
ھەيوانىيکى ھىچ و ترسنۇكە، گۆشتەكەي لىقنه و خاك دېيشە و
باخچەكان و يەران دەكەن.. نە خىر.. بىھوودە بۇو.. واي لىھات
سەرۆك خولقى پىاسە ئىيوارانى ناو باخچەكانى نەمىنى،
چىيمەنەكان تا دەھات لىرە و لەۋى گەپتە دەبۇون، بە ھەر
چوار دەھورى كورسى و مىزى سەرۆكدا لە زىقەزىق و راپراوىن
نە دەكەوتن، بۇ ھەركۈ دەچۈو ساتىمە لە كە رویشك دەكەد، لە

خه‌می ویرانبوونی گول و چیمه‌نه‌کانی شه‌پری به پاسه‌وانه‌کانی
 خوی ده فروشت، هزیشی نه‌ده‌کرد مناله‌کانی به‌یه‌که‌وه
 نووسان و جوتبوونی که رویشکه نیرو می‌یه‌کان ببینن و به‌دیار
 زانی که رویشکه می‌یه‌کاندا دوش دابمی‌ینن و بؤیان بگرین ئه‌وه
 و‌خته‌ی و‌هک زنی هیلاک به‌دهم به‌ره‌زانه‌وه دهنرکینن، هیشتا له‌ناو
 هه‌لیکوپتهره‌که‌دا بُوو که رُووهو پایته‌خت ئاسمانی شهق ده‌کرد له
 خوی ده‌پرسی ئاخو ده‌بئ کام له زن و مناله‌کانی دیکه‌ی له‌زیّر
 داروپه‌ردووی کوشکی رماودا مردیتین؟ ئاخو ئه‌وه هه‌مموو مه‌ل و
 ماسی و حه‌یوانانه‌ی ناو قه‌فه‌زو حه‌وزه‌کان چییان لیه‌اتبئ؟ ئه‌وه
 سه‌ده‌ها که رویشکه ره‌ش و بُورو زه‌ردو سیامی و هاشانی و
 مه‌دغه‌شقه‌رییانه‌ی که ئه‌م حه‌زی ده‌کرد له فه‌رُووکه‌کانیان کلاو بُو
 خوی دروست بکا، زنی گه‌وره و مناله‌کانی له ترسی غه‌زه‌بی
 سه‌رُوك هه‌ناسه‌یان له‌خو بپیبیوو.. نقه‌یان نه‌ده‌کرد، که چاوانی
 سورور هه‌لده‌گه‌پان و هه‌ردوو گوشه‌ی لا لیّوی که‌فیان ده‌کرد، هی
 ئه‌وه نه‌بُوو که‌س له‌خویه‌وه پیبیکه‌نی، بگری یان له‌زیّر لیّوه‌وه
 ورتیه‌یه‌ک بکا، له ئاسمانه‌وه، له‌و دیو په‌نجه‌ره‌ی هه‌لیکوپتهره‌که‌وه
 سه‌یری خواره‌وهی ده‌کرد، تا پایته‌خت له‌تاو ئه‌وه خوینه‌ی به‌ری
 چاوی گرتبوو هیچ کام له شارو گوندو شاخ و ده‌شت و دوّل و
 رووبارو دارستانانه‌ی نه‌بینی که به‌سه‌ریاندا هه‌لده‌فری، له
 دووره‌وه و‌ده‌رکه‌وت که کوشکی نور جوان و به‌رزو بلندی به‌سه‌ر
 یه‌کدیدا رماوه، و‌هک کیّویکی هه‌وربپ هه‌ره‌سی هینابوو، به دلیکی
 پرپله داخ و قینه‌وه شه‌پازلل‌هیه‌کی خیواندە په‌نا گوئی
 فرۆکه‌وانه‌که تاوه‌کو هه‌لیکوپتهره‌که به‌لا‌یه‌کدا لار بکاته‌وه تاوه‌کو

باشت‌له دارمانی کوشکه نازداره‌که‌ی وردبیت‌هه‌وه و هه‌تا زووه
برزانی تا چ سه‌رو حه‌دیک کوشکی شاهانه‌ی دارماوه.. نه‌ده‌بوو..
قه‌ت نه‌ده‌بوو له و کوشکه دور بکه‌ویت‌هه‌وه، ئه‌وه‌تا له یه‌که‌مین
گه‌شتی بو هاوینه‌هه‌واره‌کان زه‌فه‌ریان پی‌برد و نه‌یاره‌کانی خویان
گه‌یانده کوشک و ته‌قادنیانه‌وه، ده‌بی که‌سانیکی زور نزیک له
کوشک ده‌لیلی کووده‌تاقچیه‌کان بوبین، ده‌نا کی زاتی ئه‌وه ده‌کا
کوشکی توکمه و دامه‌زراوی سه‌رۆک بته‌قینیت‌هه‌وه؟ هه‌ر له ترسی
پیلانگی‌ران بوبو که چه‌ندین ده‌عوه‌تی ولا‌تانی ره‌ت ده‌کرده‌وه،
گه‌ره‌کیان بوبو له پایت‌هه‌خت بیت‌هه ده‌ری تا دوزمنانی خوینخوری
زه‌فه‌ری پی بیه‌ن، ئه‌م به‌وه به‌ناوبانگه که چه‌ندین وه‌چه‌ی له
خیانه‌تکاران و هه‌لّقه له‌گویی بیکانانی نائومی‌د و دل‌سارد کربوو،
ئه‌و دزو چه‌ته و ته‌ماعکارانه‌ی ناحه‌زانی سه‌رۆک له ده‌رودراوسی
یارمه‌تییان ده‌دهن و له‌دیو سنووره‌وه به چه‌ک و تقاوه‌وه پی دزکه
ده‌که‌ن و ناویان له خو ناوه شورشگی‌پ، سه‌رۆک وه‌زیران و
هه‌ره‌موو وه‌زیره‌کان و په‌رله‌مان‌تاران و کاریه‌ده‌سته گه‌وره‌کانی
ده‌وله‌ت له ترس و توله و غه‌زه‌بی سه‌رۆک به چوارده‌وری کوشکی
دارماودا هه‌لّقا و هه‌لّق بازنه‌یه‌کیان دروست کربوو، نه‌یانده‌ویرا
شوقله‌کان بخنه‌هه‌گه‌پ، ثنی دووه‌م یان ده‌یه‌می سه‌رۆک و منالله‌کانی
له‌ثیرئه‌وه داروپه‌ردووه‌دا ده‌بیهی‌ن، که سه‌رۆک له دووه‌وه
ده‌ركه‌وت خویان غه‌مبار کرد و په‌یت‌په‌یت‌تا ئه‌وه‌نده‌ی گه‌لوگی‌پاڭ
بیهی‌شتبا ده‌نووشتانه‌وه و له و داروپه‌ردووه نه‌وه ده‌بوون و
وه‌لایان ده‌دا و ده ئه‌وه‌ی به‌دوای گه‌نجینه‌یه‌کدا، گه‌نجینه‌یه‌کی
ونبوودا، بگه‌پین، هه‌ره‌موو پیاوانی ده‌وله‌تی له ترسان و ده

کۆمەلیک مئالى گوناھبار رووخسارى خۆيان لەو دەشاردەوە و بە^{هەلگرتنهوهى خشت و بەردەكان تەواو خۆيان سەغلەت كردىبوو،}
ھەر لە دوورەوە ھاوارى كرد:
(واز لەو داروپەر دووه بىنن مائۇسىنە..).

ھەرھەموو شەللىقە خۆيان كىيىل كردىوە، وەك پرسەدار
دەستيان لەسەر يەك داناو سەركىز لە بەردەمیدا وەستان، كەسيان
زاتى نەدەكىد سەيرى ناواچاوى سەرۆك بىكەت، دوو بلىيسەمى
سوور لە چاوانى دەپىرزاو ئەو ناوهەي دادەگىرىساند، سەدەها
گاردى كۆمارى بە كلاشىنكۈفى سوارەوە چواردەورى كۆشكە
رمادەكەيان ئاوهەدان كردىبوو، پەنجەكانيان لەسەر پەلاپىتكە وەك
رەوە سەگىكى ھەوشارى بە چواردەورى خۆياندا دەيانپۇانى،
سەرۆك لىييان نزىك بۇوه وەك ئەوهەي بۇنيان بکا و بزانى كاميان
گوناھبارە.. ھاوارى كرد:
(سەرەتلىپن ملکەچىنە.. ئەم كۆشكە چۈن رما؟ ئېۋە لە كۆئى
نوستبۇون؟ بە شهرە فەم ھەرھەمۇوتان تىرۇ دەكەم).

ھەندىيکيان بە ترسەوە، ملىم بە ملىم، سەريان بەرز كردىوە و
لە بۆشاىى ئاسمان رادەمان، نەك ناواچاوى سەرۆك.
(لالن.. بۇ قىسە ناكەن؟).

بە چەند رىستەيەكى تىكەل و پىيكتەل زمانى سەرۆك وەزىران
تەتەلەي كردو جىڭرى سەرۆك بۇي تەواو كرد:
(قوربان كەروپىشكە لە عنە تىيەكان..!).

ھەردوو شادەمارى لاملى رەپ بۇون و بە قىيىتەيەك كە وايىرد
چەند وەزىرىيەك خۆيان تەپ بىكەن:

که رویشکی چی بی غیره‌تینه.. تیکچوون؟.

گه وردم.. گه وره ئه ندازیاریکی کوشک دهلى بنکوتکردنی بناغه‌ی
کوشک لە لایەن سەدەها که رویشکە و بۆته مایه‌ی روخانى..!.

وهك مامۆستايىھەكى توورە كە لە قوتاپىيەكى تەمبەل نزىك
بىيەوە و بىيەوى گوئى رابكىشى، لىيى نزىك كەوتەوە، سەرۆك
وهزىران لە ترسانانو بە پەلە پارچە كاغەزىيىكى لە گىرفانى چەپى
چاكەتەكەي دەرھانى، وەها شېرىزەبۇو كە تا دۆزىيەوە هەرھەمۇو
گىرفانەكانى پانتۇلۇ و چاكەتەكەي پىشكىنى.. بەدەم تەتەلە كردىنى
زمانەوە كەوتە خويىندەوەي بەشە گرنگەكەي راپۇرتەكە كە
گه ورە ئەندازىاران ئامادەي كردىبو:

قوربان.. ئەوەتە.. وەك دىدارە و دەبىنى كە لە سەدلاوە
كە رویشکە كانت کوشکە كەيان بنكۈل كردووە، هەر كە رویشکىيەك بە بىيى
ئەندازەيەكى تەواو دەتوانى تا مەوداي شەست مەتر خاك بىدەپى، شەست
سەد مەتر بەھەر لايەكدا، يانى بە پانتايى پىنج هەزار مەترى
چوارگوشە، ئەگەر هەر كە رویشکىيەك بىتسى، لە وەش قۇولۇتو درىيەتەر ژىير
خاك هەلەدەپى، بۇھە مىشە ژمارەي قۇرتۇ و كۆندە كانىش بە ژمارەن
بىزىمىرى پىنج بەقەد ژمارەي كە رویشکە كان، وەك زانيمان لەم كوشکەي
جەنابت پىز لە سى سەد كە رویشکى تىابۇوە، كەواتە بە پانتايى
ھەزارەها مەترى چوارگوشە زەۋىيان هەلەپىوە..).

سەرۆك لە داخى رىزىكىردىنى ژمارەي كە رویشکە و لىيکدانى بە
ژمارە ئەو مەترانەي لە خاكى ژىير كوشکەكەي هەلکۈتراون
پالىيەكى بە سەرۆك وەزىرانەوە ناو پشتاپېشىت رەتى بىدو لە سەر
كەلەكە بەردە كانى پاشماوهى كوشكى دارما و قۇنى دادا يەوە.. بە

غەزەبىكەوه و تى :

(خيانەتى ئەو ئەندازىيارانەت تىايىه كە نەخشەي كۆشكەكەيان بۇ
دارشتوم، بەشەرف ھەرھەمۇويان ھەندەواسم، كۆشكىك بىن و كەرويىشك
بىرىمەننى.. دەپچ ساختە و فىلىك لە بناغەكەي كرابى؟).
ھەر لەسەر كەلەكەبەردەكان روونىشتىبوو، نېيدەویرا لە ترسى
تۈورھىي سەرۋوك ھەلبىستىتەو سەرپى.. لەبەر خۆيەوه وەك
كەسىك ببۇلۇنى دووبارەي دەكردەوە:
(قوربان فەرمانم دا ھەرھەمۇو ئەندازىيارەكان بگرن و بخىنە
بەردهم لىپرسىيەوە).

(ھەرھەمۇو ئەوانەش بگرن كە وايانكىد منالەكانم حەزبە
كە روېشك راڭرتىن بکەن..).
(قوربان ئەمەدا گۇناھى باخەوانەكانە).

(لەداريان بىدەن..!).
(ئاشپەزەكانىش..!).
(ئەوانىش..!).

(قوربان.. دىنباش بە لەوهى كە دواي سەفەرەكەي جەناباتان كەسىك
لە خانەوادەكەي بەریزتان لەو كۆشكەدا نەبووه، ھىچ كام لە ژن و
منالەكانى زەرەمەند نەبوون.. بە پىسى ئەو زانىيارىيائە لامانە
ھەرھەمۇو لايەك شوڭر سەلامەتن..!).

شىتىانە و بە دەست و پەنجەيەكى لەرزۇكەوه چىروتىكى لە
پاكەتەكەي بەرباخەلى دەرھىتىا و وەزىرى تازەتەندىروستى فريما
كەوت و بۆي ئاڭر دا.. دواي مىزىكى قوول و بەباكردى دووكەلىكى
چپ.. پرسى :
(ئەي كۆشكەكانى دىكە.. خۇھەرھەمۇويان بۇونەتە كولانەي)

که رویشکه کان..؟).

(قوربان چه نده فریا که وتبین هه موو که رویشکه کانمان کو
کردوونه ته وه لو چه ندین قه فه زدا به ندمان کردوون.. چاوه‌ری
فه رمانی جه نابتانین..!).

(سه روکی ئازه لان.. من دهمه‌وی برانم کوشکه کانی دیکه ش له ودادیه
برمین؟).

(گه ورم.. یه که ئه ندازیاری کوشک که ئه ویش واله به ندیخانه
مه ترسیی ئه وهی هه یه که یه ک دوو کوشکی دیکه ش برمین..!).

(ده چیته عه قله وه ترسنوكترین حه یوان.. سی سه د - چوار سه د
که رویشک کوشکیک.. کوشکیکی وا شاهانه برمین؟ هه بی و نه بی پیلان و
کووده‌تای دوزمنانه..?).

(گه ورم چاوه‌ری فه رمانی جه نابتانین.. به چى فه رمان
دەردەکەی؟).

(هه ٹواسین.. هه رهه موو ئه و ئه ندازیارانهی نه خشەی کوشکیکی وا
فسوپان بو دارشم که پیکوئی چه ند که رویشکیک برمینی.. هه رچى
که رویشکی ناو قه فه زه کان ههن سه ریان ببېن.. بیانکەن به خوارکى
سەگە کانم، ریوی و گورگە کانم.. له نیو شاخ و داخ و له پیداشتە کاندا
راویان بکەن و بیانکوژن، با توخمی ئه و حه یوانه ھیچە بېرىتە وه..
مه ھیلەن چیتە له بازار كېرین و فروشتى نه سەر بکرى، نامه‌وی وینەشى له
ھیچ شوینیکدا بمینى، خۆ دەكرا لىرە بەم و بە سەرمدا برمى.. وەرە له
دەیەها کووده‌تا قورتارت بى کە چى که رویشک کوشکت بە سەردا
بپوشىنى.. ئەوهیان دەبۈوه مايەی گائىتە پىكىرنى هه رهه موو دوزمنان و
نه يارانم..).

ئیدی دوای فەرمانى سەرۆك لە ولاتدا بۇو بە ھەللاو قاو..
 راوهەدۇونان و كوشتن و سەربېرىنى كەرويىشكە مائى و كىيوبىيەكان،
 راوجىيەكان وازىيان لە راوى ئاسك و بىزنه كىيۇي و كەلە كىيۇي و
 كۇتىرۇ پۇرۇ قەتى و شەھىن و دووبرا هيىنا، سەدەها تانجى و
 تولەيان خستە دوای كەرويىشكە ترسنۇكەكان، فەرمانى سەرۆك
 ئەوهبوو كە ھەرھەمۇو كەرويىشكە كانى ناو كۆشكە كانى سەر
 بېرىن و بەسەر ھەزارانى پايتەختىدا دابەش بىرى و بىنى بە خىرۇ
 سەددەقەي سەلامەتىي سەرى سەرۆك، ئەوهش وا دەكا بۇ ماوهىيەك
 ھەزاران بۇ سەرۆكى پايەدار دەست بە دوعاوه بن، خەلکى عەواام
 نەياندەزانى ئەم مەيلەي سەرۆك بۇ قىركىدى كەرويىشكە كان لە
 پاي چى هاتووه، سەرۆك ھەۋەشەي لە ھەرھەمۇو وەزىرەكان و
 پەرلەمانناران و كاربەدەستان كرد كە ناكىرى لەلای ژنە كانىشىان
 باس لە كۈودەتساى كەرويىشكە كان بىهن، ھەر بەوانىش
 داروپەردووو بەسەر يەكدى دارپماوى كۆ كىرده وە وەللى دان..
 دەبۇو بۇ شتە دەگەمن و گرانبەها كانى ناو كۆشك بگەپىن و
 بەپەپى دەستپاكييەو بخىننەو بەر دەستى سەرۆك،
 دەنگوباسى راوجىيەكان و سەربىر دەكانى كۆن و تازەي بەزم و
 رەزمى راوشكار لە ھەمۇو كۇرۇ كۆبۈونەوە دانىشتىنى كى
 چايخانە و ديوهخانە و نەخۆشخانە و قوتا�انە و تىاترۆخانە
 وىردى سەر زمانى گەورە و بچوك بۇو، ھەرھەمۇو دەستە لەتارانى
 سوپىند دا كە ناكىرى باس لە رمانى كۆشكى گەورە بىهن، ھەر
 كاربەدەستىيەكى دەولەتى، ھەر وەزىر و جىڭرۇ بېرىۋە بەرلىك بۇي
 ھەيە لە خەزىنەي دەولەت پاداشتى باش بىدا بە ھەر كەسىك كە
 بەلگەي ھەبى كەرويىشكىيەكى كوشتووه، راو كردووه، خواردووه،

سووتاندووه، بهند کردووه، مهزن و منال بۆ راوی که رویشکی کی
کیوی بهو دهشتوده رو هەردو کیوودا بڵاو بیوونهوه، واى لە
هیرشی تولله و تانجییه کان و پەلاماری سەگە لمووز
خویناوییه کان، تەقەی تفەنگ و شەقرئنى ساچمەزدن دەنیو دۆل و
کیووه کان، قروسکە و نووسکە سەگى ھوشارو مل شکاندن و
نرکە و نالھى خنکاوى که رویشکە بەستە زمانە کان، ئەسپسوارە کان
بە سینەی پې لە شکۇو فیزیکەوە دەمە و ئیواران دەپژانەوە ناو
کوچە و کۆلانە کان، ھەریەکەيان چەندىن که رویشکى خویناوى بە
لاتەنکیشى ئەسپەکەيەوە شۇپ كردىووه، وەها خویناوى كە ھەر
چوار پەلى ئەسپەکانىان لە خویندا سور دەبۈن، سەرەدەمى
قايشى كەسکى داكوتراو بەھەلقة و زنجىر گەرابۇوه بۆ ھەلۋاسىنى
نېچىرە کان، واى لە تەقىنى كەللەسەرى که رویشکە گۈي پانە کان،
ھەر راوجى بۇو بە فیزەوە لە ئەسپەکەي دادەبەزى و ھەردوو گۇيى
درېزى که رویشکى خویناوى دەگرت و بەرزى دەكىرده و
دەرود راوسىيى پى سەرسام دەكىد، لە رىگە وبانە کانى دەرەھەي
شارە کان ھەميشە لاشە که رویشکى فليقاوە بەسەر جادەوە
تىكەل بە لاشە گەنيوي پشىلە و سەگە کان دەبۇو، لەو
دەشتودرەدا گىزەلۈوکە و گەرەلۈوول و تەپوتۇزى راوجىيە کانى
لە يەكدى بىز دەكىد، بەھەلە چوار راوجى بىرىندارو دۇوانىش لەو
ھەرای راوشكارەدا كۈزىان، گەرچى هيىشىتا ناودەراسىتى ھاوين
بۇو كەچى که رویشکە کان لە ترسى رۆحى خويان لە جووتېبۈن و
زاورى كەوتىن، گىريان و پارانەوەي منالە کانى سەرۆك واى نەكىد
دلى نەرم بى و ئەو ھەلەمەتى قەتلۇعامەي که رویشکە کان رابگەرى،
غارغاريىنى ئەسپ و گۈركە و تەنەوە ئەو وەختەي نال دەيدا لە

بەردەلەنى خاکىكى رەقەنى و حىلىءە و پېرمەيان دلى لەرزىوى كەرويىشكەكانى لە رىشەوە هەلەدەكەند، راواچى لە ناپاواچى جىا نەدەكرايەوە، هەركامەيان بۇوايە بەسەر ھەر حەيوان و پەلەوەرىيڭى دىيەدا بازى دەدا، بەسەر ھەر نىچىرىيڭىداو نىشانەي لە كەرويىشكە دەگرتەوە، ھەمۇو كون و كەلەبەرىيڭ دەگەران، كونە شاخ و ئەشكەوتەكان، ھەردو وەردو دۆلەكان، جەنگەلى چپو نىو دارو دەوەن و زەبەندو دارستان و قامىشەلان و بىيىشەلانەكان، ھەر پەناوپىچىك، ھەركۈنىيڭى دەمكراوە لە خاڭدا كە نەك ھەر كەرويىشكىيڭى پىيوە بچى، بىگە گەر مشكىك بتوانى خۆى تىا مەلاس بىدات.. سەمۇرەيەك.. دەيانپىشكىنى، جۆرەها ماشىن لەو ئاقارانەي ولاتدا تۆزو دووكەلىان جىيەھىشت، باوكان منالەكانىيان فيئر دەكىد كە چۆن چۆنلى تەلە و فاقە بنىنەوە، گەنجە ملەپەكان خۆشىيان لىيەدەت بە تېپەتپى ماتۆرەوە بکەونە دوای كەرويىشكە زەندەقچووه كان، چ رەشەپاۋىك بۇو.. كۆنە راواچى و تەنگەچى ھاتنەوە مەيدانى، تەنگەپەشكە و تەنگەشىنكە و ساچەزەنى فېيدراو لە نىو گەنجىنە و سەرتاقەكان چۈور كرائەوە، بازو شەھىن و ھەلۇو دووبىرا فيئركران ھەر بەدەم فېينەوە چېنۇوق لە پاشتەملى كەرويىشكەكان گەير بکەن و بەرهە ئاسمان ھەلىانفېيىن و دلپەقانە دەننۇوك لە كەللەسەريان بەدن و لە حەواوە ھەلىانبىدەنە خوارى، شاخنىشىنەكان ژىر كەپرو ساباتەكان دەگەپان، دەشتەكىيەكان ژىر دەوارەكان، شۇورەيى بۇو راو نەزانى و لە پارىزى نىچىردا وت و وریا نەبىت، يەكىك پارىزى بدۇپاندباو كەرويىشكە لە بەردەستى قورتار بۇوايە.. لە سەد لادە جىتىيان بۇ دەكىشا، مەشقى راو بۇ تازە راواچىيەكان بېبۈوە

مهشقی نیشانه‌گرتنه‌وه و نیشانه‌شکاندن: من ته‌ختی ته‌ویلی ئاگر
ددهم، من سینگورپکی، من چاوی چهپی، ئه‌وهیان هونه‌ر نییه..
من نیشانه له گویی راسته‌ی ده‌گرم‌وه و وا ده‌که‌م گولله له گوئی
چه‌پییه‌وه ده‌بیچی، ئه‌سپسوار ئه‌وهیه پیشی لیبگری و له‌و
خوشبهرتر بی و به سمى ئه‌سپه‌که‌ی نیچیر بشیلی، واي.. چی
رق و کینه ده‌ره‌ق به سه‌رۆك هه‌بوو.. راوجییه‌کان و تفه‌نگ
به‌دهسته‌کان به‌سه‌ر که‌رویشکه‌کاندا رشتیان، راوجییه‌کان فریا
نه‌دهکه‌وتن تانجییه‌کانیان رست بکه‌ن، چه‌ندین له‌وان که سه‌گ و
تانجییه‌کانیان ماندوو ده‌بۇون و به که‌رویشکه خوشبهرزه‌کان
رانه‌ده‌گه‌یشتن.. له داخانه تانجی و سه‌گه‌کانیان ده‌کوشتن، تانجی
ته‌مبه‌ل و وه‌ستۆك بو هه‌ر سوارو راوجییه‌ک مايه‌ی شه‌رمەزاری
بوو، کورپیزگه زۆر هارو چه‌تۇونەکان خاکیان هه‌لددەپی.. ئه‌وه
خوایه چه‌ند به‌چکه که‌رویشکیکیان ده‌ست بکه‌وی، ره‌شەمی
بوو.. که‌چى تازه مییه‌کانیان به فال ده‌هاتن و له‌تەک نیزه‌کان
خویان ده‌گرخاند و فریای خوشەلتیسی‌سون و بون پیوه‌کردن
نه‌دهکه‌وتن که له‌ناکاوشەقىنى گولله و هه‌یاھووی راوجییه‌کان
لیکى ده‌کردن، ئه‌وانه‌شى که فریای جووبۇون و ئاوسبۇون
دهکه‌وتن، به‌دهم غارغارىنى و هه‌لات هه‌لاسته‌وه، به‌دهم ترس و توقىن
له و ره‌شە راوه‌وه يان هه‌تاوى گه‌رم و بیئاۋى ده‌يكوشتن، يان
به‌دهم نرکه و ناله‌ی ژان و زانى كتوپرەوه به درېئاپى رېڭاكان و تا
ناووک پچراني که‌رویشکه تازه‌بۇوه‌کان خۆل و بەرد سوور ده‌بۇون
له خویناوا، يان دهکه‌وتنه بەر کەلبەی تانجى و سمى گراوی
ئه‌سپه‌کان، بەجي ده‌مان بىچووه که‌رویشکى له خوینگوزىيولەنیو
دارو ده‌وەنان، بىئاگا له خویان دەنیو دەغلى و بن تەپاش و زىر

تاش بەردەکان راوچى و سەگەل و تانجى و تولەکان دەگەيىشتنە سەريان، لەناكاو گوللەيەك خويىن و گۆشتى دوو كەرويىشكى تىڭئالاۋى تىكەل دەكىد، چ دلپەقانە كورىزگەكان دەنېۋەمە هەردو شاخ و كىيۇدا چىلکە داريان كۆ دەكردهوھو لېرە و لەۋى ئاگريان دەكردهوھ، كوتە گۆشتى كەرويىشكىيان دەخستە سەر بەردى داغبۇوهکان، لەو گۆشتە ليقىن و ھەلاھەلايە تىر نەدەبۇون، ھەوالى ئەمە رەشە راوه دەگەيىشتنەو بارەگاي سەرۋوك، ئەمېيش بە خەندەيەكى شاھانەوە دەيىوت: ئەمەيان باشتىرىن بەلگەيە كە بىسىەلمىنىن كۆمەلانى خەلک چەندە گۈپۈرەلەن و چەندە دلسۇزى فەرمایشتنەكانى مەن، خۆشەويىستىي ئەوان بۇو لە دەيەها كەمەتە رزگارى كىردى، سەرۋوك بىسىتى كە منالى خۆشەويىستەكانى ولات، نەوهى دواپۇز، ئەمە كون و قۆرت و كۆندپانەش بە دوو كەل قانگ دەدەن كە گومانى خۆشاردىنەوەي كەرويىشكى لىيېكىرى، دەرواژەي (دەستگاي پاداشتى سەرۋوك) كراوه بۇو، ھەوالى رەشەپاواو قېركەدنى كەرويىشكەكان بۇ دەربارى سەرۋوك خۆشتىرن ھەواڭ بۇو، وەك خەرتەل بالى لىتكەدەداو سويندى دەخوارد كە ھەرھەمۇو نەياران و دۇزمانان بەو قەھرەوە بکۈزى، فەرمانى دەركىد كە دواي ئەوهى كەرويىشكىك لەسەر خاكى ولاتدا نامىنىن، مەرجە چى ويىنە و باس و خواسى كەرويىشكەيە نەمەنلىنى، بېپارى دەركىد كە لە چىرۇكى منالاندا شوينى رىيۇي بىگرىتەوە، بېتى بە نموونەي حەكايەتى ترسنۇكى و سېپەيى و بەدنەمەكى، دواجار، لە دواي سىي مانگ لەو رەشەپاواه دەنلىا كرا كە توخمى ئەمە حەيوانە قېر كراو مەگەر لەدەيى سەنۋەرەوە پىزىكە بىكەن و بېپەرنەوە.. كە دىارە بۇ ئەوهشىان

راوچییان له بوسه دان، دوا بهزمی قهلاً چوکردنی که رویشکه کان به
له سه‌کارلا بردنی و هزیری په‌روه‌رده کوتایی هات، سه‌باری
تپوکردنی به پیوه‌به‌ریک و ماموستایی‌کی (زینده‌وهرزانی) که
بیناگابون لوهی قوتایی‌کی ته‌مبه‌ل و رق ئه‌ستورله
ماموستاکانی، له پولی دووه‌می ناوه‌ندی راپورتیکی بو خودی
مه‌کته‌بی سه‌رۆک نووسی بوو، تیایدا ئاماژه‌ی به‌وه کردبوو که له
كتیبی زینده‌وهرزانی سی لاهه‌ر پاس له زاووزیکردنی که رویشک
دەکا و لانه‌براون، ئه‌وهش جگه له بیناگایی و هزیری په‌روه‌رده و
که‌مته‌رخه‌می بە‌پیوه‌به‌رو بیباکیی ماموستای زینده‌وهرزانی
هیچی دیکه ناگه‌یه‌نی، گه‌وره‌ترین پاداشتی کوشکی کوماری به‌ر
ئه‌وه قوتاییه دلسوزه که‌وت که سه‌رۆک خۆی ته‌رخانی کردبوو،
جگه له‌وهش رۆژنامه و گوچار نه‌ما گفتوجوئی له‌گەل ساز نه‌داو
وینه‌ی بلاو نه‌کاته‌وه، بە‌لینی پیدرا که ئاماھیی ته‌واو کرد هه‌ر
کولیزیک که ئه‌م هه‌لیده‌بئیری: ئازاده.

دواجار له پاداشتی ئه‌وه قوتایی‌ش گه‌وره‌تر ئه‌وه پاداشتی
دەگمەن و نهینییه سه‌رۆک بوو که که‌س نه‌یده‌زانی ده‌بئی چی
بئ.. ده‌به‌خشرا به‌و که‌سه عگیدو.. ئه‌وه راوچییه جوامیرو
نیشتمانپه‌روه‌ری که پیره باخه‌وانی لیکه‌وت‌ه و به‌دن‌ه کو
خیانه‌تکار بدؤزیت‌ه و، چونکه هره‌مموو ئاشپه‌زو کاره‌که‌رو
باخه‌وانه‌کانی دیکه به‌ر له به‌ندکردن و هه‌لواسین سویندیان
خواردبوو که پیره‌ی باخه‌وان هانی دان يه‌کەم که رویشک بیننے ناو
کوشک، هه‌ر به فیتی ئه‌وه باخه‌وانه خلله‌قاوه فریویان خواردو
که رویشکیان لەلای مناله‌کانی سه‌رۆک خۆش‌ویست کرد، ئیدی
له‌وه رۆژه‌وه راوچییه‌کان و پیاوانی بیئیش و کار، هه‌زه‌کارانی خیر

له خو نه دیو تا سهر سنور ده پویشتن و به دوای پیرهی باخهواندا
 ده گهه پان، هر که سه و بوی هه بwoo مالی در او سییه که شی بپشکنی،
 ده رگای هه ممو ماله کان کرابونه وه، تو لازو لاوه ملھوره کان،
 پاسه وانانی کوشک، پیاوانی ئاسایش له پاش مه ستبوون
 نیوھ شه وان هه لیاندھ کوتایه سهر ئه و مالانه کچی جوانیان
 هه بwoo.. گوایه خه بھر هاتووه و پیرهی باخهوان له یه کیک لھو
 مالانه دا خوی حه شار داوه، دوا جار ده نگوییک بلاو بwoo که به
 نه خشھ و پیلانی پارتیزانه نه یاره کان پیره باخهوان له ناو یه کیک لھ
 ئه شکه و ته کان خوی شار دو ته وه و سه دهها که رویشکی لھ دهوره و
 جگه لھ ده یه ها مناله ورتکه که ناویان له خو ناوھ (کوملهی لوانی
 خه باتگیں)، که دیاره دوا جار مانه وھی ئه و که رویشکانه و
 مناله ورتکه و پیرهی خیانه تکار ژان ده خاته دلی سه روکه وه،
 هه والی ره شه پراوی که رویشکه کان له دلی پیرهی باخهوانی داو به
 ته واوی نه خوشی خست، ده گریا و به ده و پرینه سه روھ ختی
 گیانه لاوه دهیوت:

(خودا له سزای کوشتن و برینی نه و هه ممو که رویشکه به سته زمانانه
 لیم خوش نابی..!).

دوا جار پارتیزانه کان هاتنه کنی و تکایان لیکرد که هه تا زووه
 ئه و ئه شکه و ته به جیبیلی، چونکه خه ریکه هیرش و گه ماروی
 پیاوانی سه روک و راو چیه خو فروشکان به سه دهها هه لقہ و بازنه
 به دهوری حه شارگه که پارتیزانه کان و ئه شکه و ته که هه روا دئ
 توند ترو نزیکتر ده بنه وه، پیرهی باخهوان، غه مگین و دو راو لھ
 دوای هه رس و نوشوستی کو و ده تای که رویشکه کان، به یا وھ ری
 پیره زنھ کهی خوی کیل کرده وه، پاش عه زابیکی زور هه ستایه وه

سەرپى، هەر بە دەست ئامازىھى كرد كە بىبېنە دەرهەوھى ئەشكەوتەكە تا ھەوايەكى پاك ھەلەمژى، تكاو پارانەوھى پياوه تفەنگ بە دەستەكانى چواردەورى بىھۇودە بۇو، پىرەي باخەوان سويندى خوارد كە يەك ھەنگاول لەگەل ئەو پياوه ملھۇورانە رى ناكاو خۆى تەسلىيمى قەدەر بكا، ناچارو نائومىيىدانە دەبۇو دوا پىلانگىيپۇ نەخشەكىيىشى بىسىت و يەكەمین كۈودەتە بە تەنبا جىيېھىلەن، خۆى و پىرەزىنە دەدان كە توووهكەي كە لە پىريدا دووقەد نوشتابۇوه، ئەو پىرەزىنە كەپ و لالەي تىيەنەدەكەيىشت لە پاي چى مىرىدەكەي لە كۆشكەكانى سەرۆكەوە گەيىشتە ناو ئەشكەوتىيى سەر سەنۋور، دەبۇو تا زۇوه شۇرۇشكىيەكان خۆ بىكەيەننە ئەۋدىي سەنۋور، ھەرھەمۇويان دوا ئاۋپىيان لەو چىا و دۆل و رووبارو لىيەھوارو دارو بەردو پىنچىكى ئەو ناوه دايىھو، دوا ئاۋپەر لە پىرە باخەوانى سەر لە گوئىي گۆپدا لەرزيي كە ھەر دەتەت مىزۇوى شۇرۇش و خەونىيىكى پىرە و پەپ بە پەپلىرى رىزىوھە و رەشەبایەكى سەرشىيت بەو ناوهدا بىلۇي دەكتەھو و بەناو ئەو دارو دەھنەدا بىزى دەكا، دوا جار سى چوار كەس مانەوھە و تكايىان لېكىد كە واز لە كەللەپەقى بىننى و دوايان بکەۋى، كەچى ئەم خاموش و غەمگىن، ھەردوو دەستى لەرزوڭى خستە سەر ھەردوو كلاۋە ئەژنۇي، وەك ئەوھى كېيۈيڭ بەسەر شانىيەوە بى گران قورسايى لەشى لاۋازىيى خستە سەر ھەردوو قاچە بى ماسولكە و بارىكەكانى و دوا جار توانى خۆى لەسەر چىچكان رابگىرى، نىگاى لىيەن و ويىلى بەسەر ئەو دۆلەي بەر دەمېيدا ھەلۋانىدە لە بەر دەمە خۆيەو دەيپۇللاند، تا دەھات ھاوارو تكاو پارانەوھى پار تىزانەكان لە گوئىيدا دوور دەكەوتەوھە و دەمرد.. گېھگىرى تانك و

زینپوشه کان نزیکتر دهبووه و زه مینی زیر پی له رزیوه کانی پیوهی باخه وانی دله رزاند، تا دههات دهنگو هات و هاوارو زه نای را و چیه کان و سهربازان و پیاواني سه روک له گوییدا ژاوه ژاویکی ده خولقاند، قروسکهی تانجی و وهینی سه گهی هاره واخ خستبووه سه رله رزه رز، بیباکانه خوی دایه بهر هه تاو و ده یویست بو دواجار له شینایی ئاسمان رابمینی، زور خوشی لیدههات که خوره تاو هیدی هیدی ته زوی ساردي نیو ده ماره کانی ده کوشت، ئهه هیشتا نهیده بینی که سهربازان و را و چیه خوره شه کان و پیاواني په رو شی تولهی سه روک له گرده که پهرينه وه و که وتنه نیو دلی به رد هم ئه شکه ووت و بن دارو به ردیان ده پشکنی و.. ده گه ران، تا دههات هاش و هووشی بالی شه هین و بازو هه لیو دووبرا ئاسمانی پر ده کرد له هه راو له گویی ته پی پیره باخه واندا سه دهها سه گو تانجی ده یانلوراند، دو ریز فرمیسک رژانه سه ره رد و روومه تی چالی و ده نیو چرج و لوقه کاندا قه تیس مان، له دلی خویدا و تی:

(لیدی هه قه له تولهی خوینی که رویشکه بئ گوناهه کان من بیمه خوراکی سه گه کان...!).

چاوانی کزی هه لیپی و پر بیه دل له شینایی ئاسمانی روانی، کتو پر بینی هه لیویه کی زل و گه ور قنه و بال بیاو وابه ئاسمانه وه، بازنی دوای بازنی رهسم ده کا، هه جاره و به لایه کدا بال نه وی ده کا، به دهستی چه پی زور له رز و کی سیبیه ری له چاوانی کزی کرد و روانی وا هه لیوی تاین بوته پیشنه نگی سه دان هه لیو بازو شه هین، رووه و ئاسمان بلند دهبووه، فرنده له عنه تییه کانی دیکه ش به دوایدا قه تارهیان ده به است، له بن په ره کهی ئاسمانه وه

بالی کووب دهکردهوه زور خیراو تیژوهک تیریک له کهوان
دهرچئ و همهوا شهق بکا، له بهر دیدهی پیرهی باخهوان، شپرزه و
حهپهساو، چنگی له که رویشکیک گیر کرد و هه لیگرت، هه ده توت
بو مهه زاق به حه وادا به رزی کردهوه پاشان فرییدا، بو یه کیکی
دیکه یان خوی نهوي کرد و سئ چوار جاران به ده نووک له پشتی
ملی داو راوه دووی نا، له خوّل و توّزی ئه ناوهی و هردا،
که رویشکی توّقیو رهتی ده برد و سهرو مل شکاو کویرانه بهر دارو
به رد ده که وت، پیرهی باخهوان گران سه ری به رزو نزم ده کردهوه
به راست و چه پدا ملی با دهدا، هه لّو و شه هین و بازه کانی دیکه به
چواردهوریدا ده ره قسین و گه ماروی که رویشکه یان دهدا، هه لّو که
پیشی لیگرت و به دوو ده نووک که له سه ری یه کدی و زور شیتانه
وهشاندی هه رد و چاوی که رویشکه که زامارو کویر کرد، هه لّو
باذه له عنه تییه کانی دیکه له گه ل که رویشکه توّقیو هکانی ئه ناوه
که وتنه گه مهی مه رگ، یه که مین که رویشکی کویر سه ری لیشیو او
به نیو به رده لانیکی رک و خزدا غل بیوه، هه لّو که نه یه پیش له وه
پترهت بباو بقی نیشت وه، که رویشکی تاین که وته سه رپیشت و
هه لّو که به زه بري ده نووکی تیغ ئاسای ورگی هه لّدپری و به هه رد و
چنگ به رزی کردهوه ریخوله و ناوه ناوی رزاو خویناوی به سه ر
خوّل و به رده لان و به ناو ئه دارو ده وهن و پنچ کانه دا بلاو کردهوه،
پیرهی باخهوان سه ری به رز کردهوه، له تاوو حه زمه تی ئه دیمه نه
جه رگ پره هه رد و چاواني خوی گرت، بیگومان بیو له وهی تاویکی
تر چی که رویشکی له و ناوه دا هه بیوون ده که ونه بهر که لبه و ددانی
سه گه ل و تانجییه کان، چ خه م و قه هرو حه سره تیک بیو بازو
هه لّو کان سکیان هه لّدپن و چاوانيان هه لّکوّلن، که چاواني کردهوه

ئەو دۆلەت بەردەمی و چى زورگ و گردو تەلانى ئەو ناوه ھەبۇن
رەش دچوونەوە لە زەلام، لە ئەسپىسوارو سەگ و تۈولەت تانجى و
دەيەها كەرويىشكى مردارەبۇو، چى نزىك و چى دوور، سكدرابو
دەنئىو چىنگى خويىناوىيى ھەلۇو بازەكان، پىرەژنەكەشى بە ترس و
شەرمى سەرددەمى جەيىلى لە پىشت مىرددەكەيەوە وەستابۇو،
ھەرددەتوت تارىكى زاركى ئەشكەوتەكە كە دەمى كىرىبۇوە گەرەكى
بۇو قۇوتى بىدا، ھاوارىيەك لە قورگى تاساو خنكا كە بىنى لەناكاو
پىرەمېرىد پەلەواز بۇوە كەوتە سەرگازەرەپىشت، پىرەژن
نەيزانى كىسىپەيەك لە دلى پىرەتى باخەوان ھەستاۋ وەك ئەۋەھى
دىلى رىشەكىيەش بۇوبىنى و لە چىنگى ئەو ھەلۇ بەرزەفەرەدا بى..
بەندبۇوبىنى.. سى جاران دەمى بەيەكدا داۋ كەفەزىلەكەيەك بەلا
لىيۆيىھە بىلەتلىك دەكىردى، دوا دىيمەن لە چاوانى كە مايەوە: دوو
چاوى سوورو دوو چىنگى خويىناوىيى ھەلۆيەك بۇو كە ئەۋەندە
زەبەللاح بۇو شىنىايى ئاسمانى لېشاردەوە.. دوا دەنگىيەش كە لە
گوئىيدا دەمرد قروسکە قروسکى سەگ و تۈولەت تانجىيەكانى
سەرۇك بۇو..!

گۇلانى 1996 - گۇلانى 1997

سلیمانى